ชิ้นที่ 1 : เข็นร่าง พ.ร.ฎ.กำกับดูแลธุรกิจ'เช่าซื้อ'รถ 1.8 ล้านล. คุม'ดอกเบี้ย'-แก้เอาเปรียบลูกหนี้

หัวข้อ : นโยบายสาธารณะ เน้นการมีส่วนร่วม และการตรวจสอบของประชาชน

วันที่และเวลาที่เผยแพร่ : 20 สิงหาคม 2565 เวลา 10.15 น.

สำนักข่าวอิศรา
INVESTIGATIVE OF THAILAND

เข็นร่าง พ.ร.ฎ.กำกับดูแลธุรกิจ'เช่าซื้อ'รถ 1.8 ล้านล. คุม'ดอกเบี้ย'-แก้เอาเปรียบลูกหนี้

วันเสาร์ ที่ 20 สิงหาคม 2565 เวลา 10:15 น. isranews HITS 759 views

Share Tweet Share ...

"...อย่างเรื่องสินเชื่อเช่าซื้อมอเตอร์ไซค์ เมื่อดูแล้วจะเหมือนว่าประชาชนเสียค่างวดแค่หลักพันบาท แต่ถ้าดูกันจริงๆ จะพบว่าประชาชนเสียดอกเบี้ยจริงสูงถึง 50-60% ต่อปี และเจ้าหนี้เองไม่ค่อยอยากให้จ่ายสดกันด้วย ซึ่งอันนี้เป็นความเดือดร้อนที่ประชาชนได้รับ..."

.....

อยู่ระหว่างการเปิดรับฟังความคิดเห็น

สำหรับการปรับปรุง **ร่าง พ.ร.ฎ.กำหนดให้การประกอบธุรกิจทางการเงินบางประเภทอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551 พ.ศ....** เพื่อกำกับดูแลธุรกิจการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ซึ่งผลักดันโดยธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ธปท.ระบุเหตุผลความจำเป็นที่ต้องออกกฎหมายฉบับนี้ ว่า เนื่องจาก ณ ไตรมาส 4 ปี 2564 สัดส่วนหนี้ครัวเรือนไทยต่อ GDP อยู่ในระดับสูงที่ 90% โดยมียอดคงค้างหนี้ครัวเรือนรวม 14.6 ล้านล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นยอดคงค้างการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ 1.8 ล้านล้านบาท หรือ 12.3% ของหนี้ครัวเรือนทั้งหมด

ขณะที่อัตราเติบโตเฉลี่ยของสินเชื่อเช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ในระหว่างปี 2560-2564 อยู่ที่ 5.5% สูงกว่าสินเชื่อส่วนบุคคลเพื่อการอุปโภคและบริโภคประเภทอื่นที่มีอัตราเติบโตเฉลี่ยเพียง 5.1% ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้ระดับหนี้ครัวเรือนของประเทศไทยขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ธุรกิจการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ดังกล่าว ยังเป็นการให้บริการโดยผู้ประกอบธุรกิจที่มิใช่สถาบันการเงินและมิใช่บริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ (non-bank) ประมาณ 31.6% และในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานกำกับดูแลเป็นการเฉพาะ

@พบปัญหาประกอบธุรกิจ 'เช่าซื้อ' เรียกดอกเบี้ยสูง-คิดไม่ถูกต้อง

ที่สำคัญ ธปท. พบว่า การให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่ง ซึ่งถือเป็นธุรกรรมทางการเงินประเภทหนึ่งที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อนั้น ปัจจุบันธุรกิจดังกล่าวมีการเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยที่ **'ค่อนข้างสูง'** และมีปริมาณเรื่องร้องเรียนจากการใช้บริการก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

โดยข้อมูลสถิติเรื่องร้องเรียนที่ได้รับแจ้งจากประชาชนผ่านศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.) ของ ธปท. พบว่า ระหว่างปี 2562-2565 มีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับธุรกรรมเช่าซื้อรวม 489 เรื่อง หรือคิดเป็น 8% ของเรื่องร้องเรียน

ในจำนวนนี้เป็นเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์สูงถึง 82% ของเรื่องร้องเรียนในกลุ่มธุรกรรมเช่าซื้อ โดยปัญหาส่วนใหญ่ที่พบจากเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ได้แก่ พฤติกรรมของพนักงานที่ให้บริการ ยอดหนี้หรืออัตราดอกเบี้ยไม่ถูกต้อง ปัญหาเกี่ยวกับค่าธรรมเนียม และการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

จึงมีความจำเป็นในการตรากฎหมายกำหนดให้การประกอบธุรกิจการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นกิจการที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลเป็นการเฉพาะ เพื่อยกระดับการประกอบธุรกิจให้มีมาตรฐาน ส่งเสริมการกำกับดูแลเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจการเงิน และการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับความเป็นธรรม

3.5 วันที่มีผลบังคับใช้

(ร่าง) พ.ร.ฎ.ฯ จะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 180 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

4. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการออก (ร่าง) พ.ร.ฎ.ฯ

การกำกับดูแลธุรกิจการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ตาม (ร่าง) พ.ร.ฎ. ฉบับนี้ อาจส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ใช้บริการ ผู้ประกอบธุรกิจ และหน่วยงานกำกับดูแล สรุปได้ดังนี้

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
ผู้ใช้บริการ	ผลกระทบในเชิงบวก - ได้รับบริการที่มีมาตรฐาน เข้าถึงบริการด้วยราคาที่เหมาะสม และได้รับความคุ้มครองในการใช้บริการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม - เข้าใจและมีข้อมูลเพียงพอเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบริการที่เหมาะกับตนเองได้ดียิ่งขึ้น - ได้รับการช่วยเหลือหรือได้รับคำแนะนำอย่างเป็นระบบจากผู้ประกอบธุรกิจ หรือหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง เช่น ธปท. และ สคบ. กรณีที่ประสบปัญหาหรือมีเรื่องร้องเรียนจากการใช้บริการ
ผู้ประกอบธุรกิจ	ผลกระทบในเชิงบวก - ได้รับความน่าเชื่อถือ เนื่องจากการดำเนินธุรกิจมีความโปร่งใสและได้มาตรฐาน ซึ่งช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใช้บริการมากยิ่งขึ้น - มีการแข่งขันที่เท่าเทียมระหว่างผู้ประกอบธุรกิจประเภทเดียวกัน (level playing field) ภายใต้การกำกับดูแลตามระดับนัยสำคัญของความเสี่ยงของผู้ประกอบธุรกิจ (risk proportionality) ผลกระทบในเชิงลบ - อาจมีภระบวนการทำงานเพิ่มขึ้น เช่น การเผยแพร่ข้อมูลอัตราดอกเบี้ย อัตราส่วนลด และค่าบริการต่าง ๆ รวมถึงการจัดทำและนำส่งรายงานตามที่กำหนดให้แก่ ธปท.

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
หน่วยงานกำกับดูแล	ผลกระทบในเชิงบวก - สามารถกำกับดูแลเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจการเงิน โดยเฉพาะการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือนได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น - สามารถกำกับดูแลและช่วยผลักดันให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินธุรกิจโดยให้ความสำคัญและคำนึงถึงความเป็นธรรมในการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ ผลกระทบในเชิงลบ - มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจเพิ่มมากขึ้น

(ที่มา : เอกสารประกอบการรับฟังความคิดเห็น ร่าง พ.ร.ฎ.กำหนดให้การประกอบธุรกิจทางการเงินบางประเภทอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551 พ.ศ.... เพื่อกำกับดูแลธุรกิจการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ระหว่างวันที่ 15-31 ส.ค.2565)

@ร่าง พ.ร.ฎ.กำกับธุรกิจเช่าซื้อ เน้นดูแลปชช.ให้ได้รับความเป็นธรรม

"จริงๆแล้วที่เราเปิด hearing (รับฟังความคิดเห็น) ร่าง พ.ร.ฎ.กำกับดูแลธุรกิจเช่าซื้อและลีสซิ่ง แบงก์ชาติทำมาระยะหนึ่งแล้ว อันนี้เป็นการผลักดันจากคณะกรรมการแก้ไขหนี้ภาคประชาชน (คณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย) ที่มีรองนายกฯ (สุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเขาว์) เป็นประธาน

โดยในส่วนธุรกิจเช่าซื้อนั้น เราพบว่ายังไม่มีผู้กำกับดูแลอย่างเป็นทางการ ไม่เหมือนกับกลุ่มธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ หรือ non-bank ที่ทำธุรกิจบัตรเครดิตหรือสินเชื่อส่วนบุคคลที่อยู่ภายใต้กำกับฯ ดังนั้น แบงก์ชาติ กระทรวงการคลัง และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) จึงได้หารือกัน ซึ่งเป็นที่มาของการออก ร่าง พ.ร.ฎ.กำกับดูแลธุรกิจเช่าซื้อและลีสซิ่ง

และที่เราต้องทำเรื่องนี้ เพราะธุรกิจเช่าซื้อเป็นธุรกิจที่ให้บริการประชาชนกับวงกว้าง มีอัตราการขยายตัวที่สูงมาก โดยขยายตัวเฉลี่ยปีละ 5.5% อีกทั้งส่วนหนึ่งก็มีปัญหาเรื่องการคิดอัตราดอกเบี้ยที่สูงด้วย และมีเรื่องร้องเรียนเพิ่มขึ้น" สุวรรณี เจษฎาศักดิ์ ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายและกำกับสถาบันการเงิน 2 ธปท. กล่าว

สุวรรณี ระบุด้วยว่า ร่าง พ.ร.ฎ.กำกับดูแลธุรกิจเช่าซื้อและลีสซิ่ง จะเน้นไปการกำกับดูแลในเรื่องการทำให้ประชาชนได้รับบริการทางการเงินที่เป็นธรรม (Market conduct) และกำกับดูแลเพื่อรักษาเสถียรภาพระบบการเงินในภาพรวม (macroprudential) ในการดูแลปัญหาหนี้ครัวเรือนให้อยู่ระดับที่เหมาะสม

(สุวรรณี เจษฎาศักดิ์)

@ให้อำนาจ ธปท. กำหนด 'ดอกเบี้ย-ส่วนลด-ค่าบริการ-เบี้ยปรับ'

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเนื้อหาสาระของ ร่าง พ.ร.ฎ.กำหนดให้การประกอบธุรกิจทางการเงินบางประเภทอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551 พ.ศ.... เพื่อกำกับดูแลธุรกิจการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ พบว่าแบ่งออกเป็น 4 หมวด ได้แก่

หมวด 1 การกำกับผู้ประกอบธุรกิจ

ส่วนที่ 1 การประกอบธุรกิจ

กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งฯ ประกาศข้อมูลอัตราดอกเบี้ย อัตราส่วนลด ค่าบริการ และเบี้ยปรับต่างๆ ให้ประชาชนและลูกค้าทราบ โดยประกาศข้อมูลไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของผู้ประกอบธุรกิจ หรือผ่านสื่อใดๆตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด รวมทั้งต้องรายงานข้อมูลต่างๆต่อ ธปท. ด้วย (ร่างมาตรา 7)

กำหนดให้ ธปท. มีอำนาจประกาศกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจถือปฏิบัติในเรื่องต่างๆ เช่น การทำนิติกรรมหรือสัญญา ซึ่งมีทุนทรัพย์หรือมูลค่าตามที่ ธปท.กำหนด ,การทำสัญญาค้ำประกันด้วยบุคคล โดยให้มีการระบุวงเงินของต้นเงินในสัญญา หรือมิให้มีการทำข้อตกลงให้ผู้ค้ำประกันทำสัญญาค้ำประกันแบบไม่จำกัดจำนวน เป็นต้น (ร่างมาตรา 8)

กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจแจ้งและแสดงวิธีการและรายละเอียดในการคำนวณค่าบริการรายปีให้ประชาชนและลูกค้าทราบ (มาตรา 9) และการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการให้เช่าซื้อหรือการให้เช่าแบบลีสซิ่ง ให้ผู้ประกอบธุรกิจถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด (ร่างมาตรา 10)

นอกจากนี้ ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ธปท.อาจประกาศกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้ (1) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่อาจเรียกได้ (2) ค่าบริการที่อาจเรียกได้ (3) เงินมัดจำที่อาจเรียกได้ (4) หลักประกันเป็นทรัพย์สินที่ต้องเรียก (5) ผลประโยชน์ที่อาจเรียกได้จากการทำธุรกรรม (6) เบี้ยปรับที่อาจเรียกได้ (ร่างมาตรา 11)

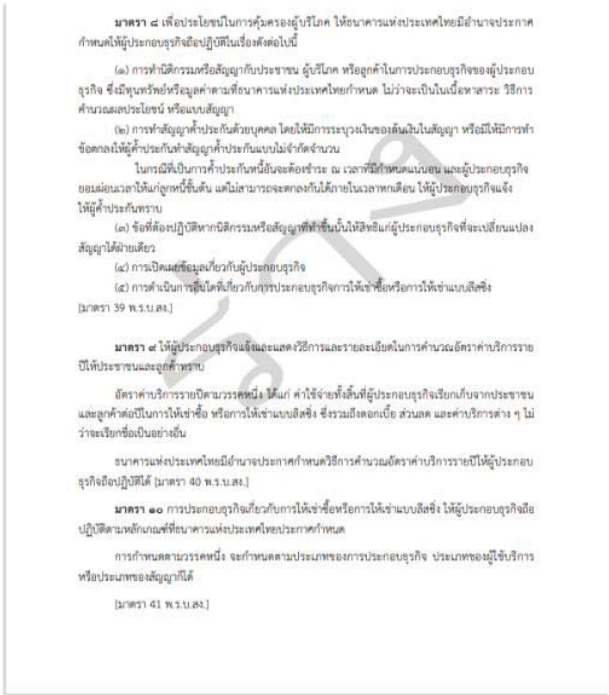

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภค ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจประกาศกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจถือปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การทำนิติกรรมหรือสัญญากับประชาชน ผู้บริโภค หรือลูกค้าในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งมีทุนทรัพย์หรือมูลค่าตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ไม่ว่าจะเป็นในเนื้อหาสาระ วิธีการคำนวณผลประโยชน์ หรือแบบสัญญา

(๒) การทำสัญญาค้ำประกันด้วยบุคคล โดยให้มีการระบุวงเงินของต้นเงินในสัญญา หรือมิให้มีการทำข้อตกลงให้ผู้ค้ำประกันทำสัญญาค้ำประกันแบบไม่จำกัดจำนวน

ในกรณีที่เป็นการค้ำประกันหนี้อันจะต้องชำระ ณ เวลาที่มีกำหนดแน่นอน และผู้ประกอบธุรกิจยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ขึ้นต้น แต่ไม่สามารถจะตกลงกันได้ภายในเวลาหกเดือน ให้ผู้ประกอบธุรกิจแจ้งให้ผู้ค้ำประกันทราบ

(๓) ข้อที่ต้องปฏิบัติหากนิติกรรมหรือสัญญาที่ทำขึ้นนั้นให้สิทธิแก่ผู้ประกอบธุรกิจที่จะเปลี่ยนแปลงสัญญาได้ฝ่ายเดียว

(๔) การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบธุรกิจ

(๕) การดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจการให้เช่าซื้อหรือการให้เช่าแบบลีสซิ่ง

[มาตรา 39 พ.ร.บ.สง.]

มาตรา ๙ ให้ผู้ประกอบธุรกิจแจ้งและแสดงวิธีการและรายละเอียดในการคำนวณอัตราค่าบริการรายปีให้ประชาชนและลูกค้าทราบ

อัตราค่าบริการรายปีตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นที่ผู้ประกอบธุรกิจเรียกเก็บจากประชาชนและลูกค้าต่อปีในการให้เช่าซื้อ หรือการให้เช่าแบบลีสซิ่ง ซึ่งรวมถึงดอกเบี้ย ส่วนลด และค่าบริการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเรียกชื่อเป็นอย่างอื่น

ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจประกาศกำหนดวิธีการคำนวณอัตราค่าบริการรายปีให้ผู้ประกอบธุรกิจถือปฏิบัติได้ [มาตรา 40 พ.ร.บ.สง.]

มาตรา ๑๐ การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการให้เช่าซื้อหรือการให้เช่าแบบลีสซิ่ง ให้ผู้ประกอบธุรกิจถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

การกำหนดตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดตามประเภทของการประกอบธุรกิจ ประเภทของผู้ใช้บริการ หรือประเภทของสัญญาก็ได้

[มาตรา 41 พ.ร.บ.สง.]

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจประกาศกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่อาจเรียกได้

(๒) ค่าบริการที่อาจเรียกได้

(๓) เงินมัดจำที่อาจเรียกได้

(๔) หลักประกันเป็นทรัพย์สินที่ต้องเรียก

(๕) ผลประโยชน์ที่อาจเรียกได้จากการทำธุรกรรม

(๖) เบี้ยปรับที่อาจเรียกได้

บรรดาเงิน ทรัพย์สิน หรือสิ่งอื่นที่อาจคิดคำนวณได้เป็นเงินที่ผู้ประกอบธุรกิจ พนักงานหรือลูกจ้างของผู้ประกอบธุรกิจนั้นได้รับเนื่องจากการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจ ให้ถือว่าเป็นดอกเบี้ย ส่วนลด หรือค่าบริการ แล้วแต่กรณี เว้นแต่ค่าบริการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตาม (๒) มิให้ถือว่าเป็นดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่ผู้ประกอบธุรกิจอาจเรียกได้ตาม (๑)

การกำหนดตามวรรคหนึ่งอาจกำหนดตามประเภทของธุรกิจ ผู้ใช้บริการ สัญญาหรือกิจการที่ผู้ประกอบธุรกิจอาจจ่ายหรือเรียก หรือกำหนดวิธีการคำนวณและระยะเวลาการจ่ายหรือเรียกเก็บก็ได้

[มาตรา 46 พ.ร.บ.สง.]

(ที่มา : เอกสารประกอบการรับฟังความคิดเห็น ร่าง พ.ร.ฎ.กำหนดให้การประกอบธุรกิจทางการเงินบางประเภทอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551 พ.ศ.... เพื่อกำกับดูแลธุรกิจการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ระหว่างวันที่ 15-31 ส.ค.2565)

ส่วนที่ 2 การจัดทำบัญชีเพื่อแสดงผล

กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำบัญชีเพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง โดยถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฯ (ร่างมาตรา 13) และ ธปท.อาจกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจส่งรายงานหรือข้อมูลไม่ว่าในรูป สื่อใด ๆ หรือแสดงเอกสารใดตามระยะเวลาหรือเป็นครั้งคราวตามที่ ธปท. กำหนด (ร่างมาตรา 14)

ส่วนที่ 3 การกำกับทั่วไป

กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดเก็บข้อมูล บัญชี เอกสาร ดวงตรา หรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการ สินทรัพย์และหนี้สิน ตามหลักเกณฑ์ที่ธปท.ประกาศกำหนด เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบผู้ประกอบธุรกิจของธนาคารแห่งประเทศไทย (ร่างมาตรา 15)

@ผู้ประกอบธุรกิจฝ่าฝืน-ไม่ปฏิบัติตามกม. มีโทษทั้งจำทั้งปรับ

หมวด 2 การตรวจสอบผู้ประกอบธุรกิจ

เพื่อให้การกำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ธปท. อาจแต่งตั้งพนักงาน ธปท. เข้าตรวจสอบกิจการ สินทรัพย์ และหนี้สินของผู้ประกอบธุรกิจได้ (ร่างมาตรา 16)

หมวด 3 การแก้ไขการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจ

กำหนดให้ ธปท.อาจใช้ดุลพินิจสั่งการให้ผู้ประกอบธุรกิจ แก้ไขการดำเนินงาน รวมถึงระงับการดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวได้ ในกรณีผู้ประกอบธุรกิจนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด (ร่างมาตรา 20 และร่างมาตรา 21)

หมวด 4 บทกำหนดโทษ

กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม (ร่าง) พ.ร.ฎ.ฉบับนี้ จะมีโทษทั้งปรับ จำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ

เช่น หากผู้ประกอบธุรกิจที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 7 มาตรา 9 วรรคหนึ่ง มาตรา 10 หรือมาตรา 12 หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศ ข้อกำหนด หรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามมาตรา 9 มาตรา 8 มาตรา 9 วรรคสาม มาตรา 10 มาตรา 11 หรือมาตรา 12

ต้องระวางโทษตามมาตรา 125 แห่ง พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งกำหนดอัตราโทษปรับไม่เกินห้าแสน (500,000) บาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าพัน (5,000) บาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง (ร่างมาตรา 23)

หรือหากผู้ใดให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จต่อผู้ตรวจการ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษตามมาตรา 134 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551 ซึ่งกำหนดอัตราโทษจำคุกไม่เกินหก (6) เดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่น (60,000) บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา 27) เป็นต้น (**อ่านข้อมูลประกอบ : ร่าง พ.ร.ฎ. เพื่อกำกับดูแลธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์ฯ**)

@ห่วงสินเชื่อเช่าซื้อ 'มอเตอร์ไซค์' เรียกเก็บดอกเบี้ยจริง 50-60% ต่อปี

"การที่แบงก์ชาติเข้ามากำกับดูแลสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์และมอเตอร์ไซค์ จะช่วยให้ธุรกรรมนี้มีความเป็นธรรม และธุรกรรมนี้ก็เกี่ยวข้องกันคนเยอะด้วย แต่ทุกวันนี้ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ได้ทราบเลยว่าเขาจ่ายดอกเบี้ยกันเท่าไหร่" **ขจร ธนะแพสย์** กรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย กล่าวกับสำนักข่าวอิศรา (www.isranews.org)

ขจร ระบุว่า ที่ผ่านมาธุรกรรมสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์และมอเตอร์ไซค์ เป็นธุรกรรมที่ไม่มีหน่วยงานภาครัฐกำกับดูแลชัดเจน เพราะแม้ว่าจะมีกฎหมายแพ่ง 3 มาตรา ที่บัญญัติเกี่ยวกับการเช่าซื้อ แต่ ธปท. ที่มีหน้าที่กำกับดูแลธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน ก็ไม่ได้เข้าไปกำกับดูแลธุรกรรมเช่าซื้อ ขณะที่ สคบ. ก็ดูเฉพาะการควบคุมสัญญา ไม่ได้เข้าไปกำกับดูแลธุรกิจนี้โดยตรง

"เมื่อธุรกรรมเช่าซื้อรถไม่มีใครมากำกับดูแล ก็เลยเกิดปัญหา อย่างในช่วงเกิดโควิด รายได้ของประชาชนขาดช่วง คนจ่ายค่างวดไม่ได้ ซึ่งตามกติกาถ้าผิดนัดติดต่อกัน 3 งวด เจ้าหนี้ก็จะยึดรถ ซึ่งบางรายเขาผ่อนรถมาเยอะแล้ว เหลืออีกแค่ 3 งวดก็หมด แต่พอผิดนัดเจ้าหนี้ก็ยึดรถ โดยไม่มีการผ่อนปรนอะไรให้เลย

อีกปัญหาหนึ่ง ก็คือ เรื่องตั้งหนี้เช่าซื้อรถ (ส่วนต่างของหนี้ที่ยังขาดอยู่หลังเจ้าหนี้นำรถไปขายทอดตลาด) คือ เมื่อเจ้าหนี้ยึดรถ แล้วเอาไปขายทอดตลาด ส่วนใหญ่จะพบว่าขายได้ในราคาน้อยมาก พอขายเสร็จ เจ้าหนี้ก็เอาราคาที่ขายได้มาลบกับหนี้เช่าซื้อ กลายเป็นหนี้ส่วนขาดที่ลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบ" ขจร กล่าว

(ขจร ธนะแพสย์)

ขจร กล่าวต่อว่า ในขณะที่สินเชื่อประเภทอื่นๆมีการกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยว่า ผู้ประกอบธุรกิจจะเรียกเก็บดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมได้ไม่เกินเท่าไหร่ แต่สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์และมอเตอร์ไซค์กลับไม่มีการกำหนดเพดานดอกเบี้ยเอาไว้ ส่งผลให้ประชาชนและผู้บริโภคเสียดอกเบี้ยสูงมาก

"อย่างเรื่องสินเชื่อเช่าซื้อมอเตอร์ไซค์ เมื่อดูแล้วจะเหมือนว่าประชาชนเสียค่างวดแค่หลักพันบาท แต่ถ้าดูกันจริงๆ จะพบว่าประชาชนเสียดอกเบี้ยจริงสูงถึง 50-60% ต่อปี และเจ้าหนี้เองไม่ค่อยอยากให้จ่ายสดกันด้วย ซึ่งอันนี้เป็นความเดือดร้อนที่ประชาชนได้รับ ส่วนที่ไปอ้างว่าสินเชื่อเช่าซื้อมอเตอร์ไซค์ต้องเก็บดอกเบี้ยสูงๆ เพราะหนี้เสียเยอะ

แต่ในความเป็นจริง คือ หนี้เสียของมอเตอร์ไซค์นั้น ส่วนหนึ่งมาจากการคิดดอกเบี้ยในอัตราสูงมาก บางที่คิดดอกเบี้ยสูงถึง 50% ต่อปี แล้วอย่างนี้ มันจะไม่เสียได้อย่างไร ในขณะที่ผลศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์เกี่ยวกับดอกเบี้ยและหนี้เสีย พบว่ายิ่งดอกเบี้ยสูง หนี้เสียก็สูง ดังนั้น ถ้าอยากให้หนี้เสียน้อย เขาต้องลดดอกเบี้ยลงมา" ขจร กล่าว

ขจร ยังระบุว่า เมื่อสินเชื่อเช่าซื้อรถ เป็นสินเชื่อที่เจ้าหนี้ยังเป็นเจ้าของรถ โดยเจ้าหนี้และลูกหนี้ให้คำมั่นกันว่า จะเป็นจากเช่ามาเป็นซื้อเมื่อชำระค่างวดครบแล้ว ดังนั้น สินเชื่อเช่าซื้อจึงเป็นเท่ากับเป็นสินเชื่อที่มีหลักประกัน ดังนั้น เพดานอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อเช่าซื้อรถจะต้องต่ำกว่าสินเชื่อที่ไม่มีหลักประกันอื่นๆ

"ลองคิดง่ายๆ สินเชื่อไม่มีหลักประกัน เช่น สินเชื่อบัตรเครดิตกำหนดเพดานดอกเบี้ยที่ 16% ต่อปี ดังนั้น เมื่อสินเชื่อเป็นสินเชื่อที่มีหลักประกัน ก็ควรมีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าบัตรเครดิต และในต่างประเทศเอง อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อเช่าซื้อก็ต่ำกว่าดอกเบี้ยที่เราคิดกันในปัจจุบันพอสมควร และถูกกว่าทั้งรถใหม่ รถมือสอง" ขจร กล่าว

@ผู้บริโภคร้องสินเชื่อเช่าซื้อ 'เรียกดอกเบี้ยสูง-คิดแบบเงินต้นคงที่'

ด้าน **โชติวิทย์ เกิดสนองพงศ์** ผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการด้านการเงินและการธนาคาร สภาองค์กรของผู้บริโภค (สอบ.) กล่าวว่า จากข้อมูลของมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค พบว่าในแต่ละปีมีผู้ร้องเรียนเกี่ยวกับสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องดอกเบี้ยสูงและการขอความช่วยเหลือกรณีถูกฟ้องเรียกค่าส่วนต่าง

"ปัญหาที่ผู้บริโภคร้องเรียกเข้ามา คือ สินเชื่อเช่าซื้อรถเรียกเก็บดอกเบี้ยในอัตราที่สูง และคิดดอกเบี้ยแบบเงินต้นคงที่ (Flat Rate) เมื่อลูกหนี้เอาเงินไปตัดเงินต้น แต่ดอกเบี้ยก็ยังเหมือนเดิม ไม่ได้มีการลดต้นลดดอก รวมทั้งมีปัญหาว่าผู้บริโภคที่ผ่อนไม่ไหว แล้วเอารถไปคืน แต่กลับถูกเจ้าหนี้ฟ้องเรียกเงินส่วนต่างจากค่ารถ

เพราะผู้บริโภคเข้าใจว่า เวลาเอารถไปคืนแล้ว สัญญาก็จบสิ้นกัน ผู้บริโภคไม่ต้องรับผิดชอบอะไรแล้ว แต่ในความเป็นจริง คือ ผู้บริโภคถูกบริษัทลีสซิ่งฟ้องเรียกค่าส่วนต่าง และเมื่อมีหมายศาลมา ผู้บริโภคก็กลัวไม่กล้าไปศาล ไม่ไปต่อสู้คดี ศาลฯก็จะพิพากษาให้ผู้ประกอบการชนะคดี และผู้บริโภคต้องแบกภาระส่วนต่างตรงนี้" โชติวิทย์ กล่าว

โชติวิทย์ กล่าวว่า แม้ว่าในปี 2551 ธปท.ได้ออกประกาศเกี่ยวกับการกำกับดูแลธุรกิจเช่าซื้อและลีสซิ่งของสถาบันการเงินภายใต้กำกับ และ สคบ. มีการออกประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฯ ของ สคบ. ให้ธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ เป็นธุรกิจควบคุมสัญญา แต่จนถึงปัจจุบันยังไม่มีการกำหนดเพดานดอกเบี้ยสินเชื่อเช่าซื้อรถแต่อย่างใด

ดังนั้น หากร่าง พ.ร.ฎ.กำกับดูแลธุรกิจการให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ มีผลบังคับใช้ จะทำให้ ธปท. มีอำนาจในการกำหนดเพดานดอกเบี้ยในธุรกิจนี้ได้ แต่ทั้งนี้ ก็ต้องรอดูว่า ธปท.จะออกประกาศควบคุมเพดานดอกเบี้ยในอัตราไม่เกินเท่าใด เพราะในร่าง พ.ร.ฎ.ไม่มีการกำหนดเพดานดอกเบี้ยเอาไว้

"เมื่อปลายปีแล้ว สคบ. มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นในเรื่องควบคุมดอกเบี้ยเช่าซื้อรถ แต่สุดท้ายก็เงียบไป จนกระทั่งมีร่าง พ.ร.ฎ.ของแบงก์ชาติออกมา แต่เนื่องจากในร่าง พ.ร.ฎ. จะควบคุมไปที่ผู้ประกอบธุรกิจ เช่น การแจ้งข้อมูลผลิตภัณฑ์ให้ลูกค้าทราบ การรายงานผล และให้แบงก์ชาติเข้าไปตรวจสอบได้

จึงทำให้ไม่มีความชัดเจนว่าเพดานดอกเบี้ยสินเชื่อซื้อจะเป็นเท่าใด อย่างไรก็ดี ในร่าง พ.ร.ฎ. ได้เขียนเงื่อนไขว่า ในการกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเช่าซื้อนั้น ให้เป็นไปตามประกาศของแบงก์ชาติ ตรงนี้จึงต้องมาดูว่าประกาศของแบงก์ชาติจะครอบคลุมขนาดไหน และเพดานดอกเบี้ยจะเป็นอย่างไร" โชติวิทย์ กล่าว

โชติวิทย์ กล่าวด้วยว่า ก่อนหน้านี้ สอบ.เคยให้ความเห็นไปยัง สคบ. ว่า เพดานอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่เหมาะสม ควรจะมีเพดานอัตราดอกเบี้ยไม่เกิน 15% ต่อปี และได้ทราบมาว่าขณะนี้ ธปท.และ สคบ. ได้มีการตั้งคณะทำงานฯเพื่อคำนวณต้นทุนของธุรกิจเช่าซื้อ ก่อนนำมากำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยต่อไป

"ร่าง พ.ร.ฎ.กำกับธุรกิจเช่าซื้อฯ จะเป็นผลดีกับผู้บริโภคระดับหนึ่ง แต่ทั้งนี้ ก็ต้องดูว่าประกาศลูกที่แบงก์ชาติจะออกมามีรายละเอียดอย่างไร กำหนดเพดานดอกเบี้ยเท่าไหร่ ซึ่งโดยหลักการแล้ว ถ้าธุรกิจเช่าซื้อมีแบงก์ชาติเข้ามากำกับดูแล ก็ธุรกิจจะมีผู้ควบคุม มีหลักเกณฑ์ชัดเจน และมีหน่วยงานที่จะแก้ปัญหาให้ผู้บริโภคโดยตรง" โชติวิทย์ ระบุ

(โชติวิทย์ เกิดสนองพงศ์)

@สมาคมธุรกิจเช่าซื้อฯ หนุน 'แบงก์ชาติ' ออกกฎหมายกำกับธุรกิจ

ขณะที่ **บุญหนา จงถิ่นสุวรรณ** ผู้จัดการสมาคมธุรกิจเช่าซื้อไทย กล่าวว่า สมาคมฯได้รับทราบเกี่ยวกับการจัดทำ ร่าง พ.ร.ฎ.กำกับดูแลธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ของ ธปท. มาระยะหนึ่งแล้ว และสมาคมฯเห็นว่า ร่าง พ.ร.ฎ.ฉบับนี้ จะทำให้ผู้บริโภคได้รับบริการทางการเงินที่เป็นธรรม (Market conduct)

"มีพิจารณาเนื้อหาหลักๆของ ร่าง พ.ร.ฎ.ฉบับนี้ จะพบว่าเป็นเรื่อง Market conduct ที่แบงก์ชาตินิยามว่า เป็นการให้สินเชื่ออย่างเป็นธรรม โดยเรามองว่าการทำเรื่อง Market conduct ซึ่งกลุ่มแบงก์ทำมา 4-5 ปีแล้ว ทำให้ระบบค่อนข้างสมบูรณ์ดี ไม่มีการเอารัดเอาเปรียบ และทำให้ระบบของแบงก์และนอนแบงก์ มีมาตรฐานเดียวกัน" บุญหนา ระบุ

ส่วนกรณีที่ ร่าง พ.ร.ฎ.กำกับดูแลธุรกิจเช่าซื้อ ให้อำนาจ ธปท. ในการกำหนดเพดานสินเชื่อเช่าซื้อ นั้น บุญหนา มองว่า เรื่องเพดานดอกเบี้ยสินเชื่อเช่าซื้อฯนั้น เชื่อว่าหลักๆ สคบ.จะเป็นผู้ควบคุมเพดานดอกเบี้ยตรงนี้ ส่วน ธปท. น่าจะเข้ามาควบคุมเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมต่างๆ มากกว่า

"แม้ว่าร่าง พ.ร.ฎ.ฉบับนี้ จะให้อำนาจ ธปท. ดูแลเรื่องดอกเบี้ย แต่อำนาจ ธปท. ตรงนี้ จะไปปนๆกับอำนาจของ สคบ.อยู่ เพราะปัจจุบัน สคบ. เป็นผู้กำกับดูแลสัญญาเช่าซื้อ และทราบมาว่า สคบ.กำลังจะออกประกาศ สคบ.เกี่ยวกับการกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเช่าซื้อ ดังนั้น เรื่องดอกเบี้ย แบงก์ชาติและ สคบ.จะทำงานร่วมกัน" บุญหนา กล่าว

(บุญหนา จงถิ่นสุวรรณ)

บุญหนา กล่าวด้วยว่า ที่ผ่านมาสมาคมผู้ประกอบการเช่าซื้อ 3 สมาคม ได้แก่ สมาคมธุรกิจเช่าซื้อไทย สมาคมผู้ประกอบการรถยนต์ใช้แล้ว (รถมือสอง) และสมาคมธุรกิจเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ไทย ได้มีข้อเสนอไปยัง สคบ. ในการกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเช่าซื้อรถ ได้แก่ รถยนต์ใหม่ เสนอกำหนดเพดานดอกเบี้ยไม่เกิน 15% ต่อปี

รถยนต์รถใช้แล้ว เสนอกำหนดเพดานดอกเบี้ยไม่เกิน 20% ต่อปี และรถจักรยานยนต์ ซึ่งสมาคมธุรกิจเช่าซื้อรถจักรยานยนต์ไทย เสนอกำหนดเพดานดอกเบี้ยไม่เกิน 30% ต่อปี เนื่องจากกลุ่มลูกค้ามอเตอร์ไซค์เป็นกลุ่มลูกค้าเดียวกับกลุ่มนาโนไฟแนนซ์ที่คิดดอกเบี้ย 36% ซึ่งขณะนี้ สคบ. ยังอยู่ระหว่างพิจารณาว่าเพดานดอกเบี้ยจะเป็นเท่าใด

บุญหนา ยังกล่าวว่า หากร่าง พ.ร.ฎ.กำกับดูแลธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ของ ธปท. มีผลบังคับใช้ แน่นอนว่าอาจทำให้ผู้ประกอบการมีปัญหาในการปรับตัวบ้างเล็กน้อย แต่ในอนาคตทุกอย่างจะเป็นเหมือนเดิม ในขณะที่การให้บริการสินเชื่อกับประชาชนมีมาตรฐานมากขึ้น

"สมาชิกส่วนใหญ่ของสมาคมฯทราบแล้วว่า จะมีการออกกฎหมายตรงนี้ และแบงก์ชาติเองได้ส่งผู้แทนเข้ามาอบรมสมาชิกของเราตั้งแต่เดือน ก.พ.-มิ.ย. เพื่อให้สมาชิกของสมาคมฯมีความพร้อมที่จะเข้าไปอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของแบงก์ชาติ ดังนั้น เราจึงมีความพร้อมค่อนข้างมาก แต่สำหรับนอนแบงก์ที่อยู่นอกสมาคมฯแล้ว อันนี้น่าจะเป็นเรื่องใหม่" บุญหนา กล่าว

จากนี้ต้องคิดตามกันต่อไปว่า ร่าง พ.ร.ฎ.กำหนดให้การประกอบธุรกิจทางการเงินบางประเภทอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551 พ.ศ.... เพื่อกำกับดูแลธุรกิจการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ซึ่งยังอยู่ในขั้นตอนการออกเป็นกฎหมายนั้น

จะได้ข้อสรุปอย่างไร!

อ่านประกอบ :

'ธปท.'เปิดรับฟังความเห็นร่าง พ.ร.ฎ.กำกับดูแลธุรกิจ'เช่าซื้อ-ลีสซิ่ง'รถยนต์-มอเตอร์ไซค์

แกะปมเช่าซื้อ'มอเตอร์ไซค์' คิดดอกเบี้ย 50-70% ต่อปี 'สคบ.'ขยับคุมสัญญา-ชง SFI ปล่อยกู้

ชำแหละปัญหา 'หนี้เช่าซื้อ' กรณี 'ลุงทองเสาว์' ถึงเวลารัฐออกกฎคุ้มครองลูกหนี้

ชิ้นที่ 2 : เสียงสะท้อน‘ชาติพันธุ์’กับข้อกล่าวหาตัวการทำโลกร้อน จำเลยตัวจริงหรือแค่ถูกโยนบาป?

หัวข้อ : สิ่งแวดล้อม

วันที่และเวลาที่เผยแพร่ : 31 สิงหาคม 2565 เวลา 16.30 น.

สำนักข่าวอิศรา
INVESTIGATIVE OF THAILAND

หน้าแรก | ติดต่อเรา | เกี่ยวกับเรา | ศูนย์ข่าวภาคใต้ | ศูนย์ข่าวเพื่อชุมชน | ศูนย์ข่าวสารนโยบายสาธารณะ | ศูนย์ข่าวสืบสวน

หน้าแรก / ISRANEWS

เสียงสะท้อน‘ชาติพันธุ์’กับข้อกล่าวหาตัวการทำโลกร้อน จำเลยตัวจริงหรือแค่ถูกโยนบาป?

วันพุธ ที่ 31 สิงหาคม 2565 เวลา 16:30 น. | isranews | HITS 454 views

Share | Tweet | Share | •••

"...เมื่อสังคมต้องการหาคนผิด ในขณะที่วิถีชุมชนไม่ได้เปลี่ยน ยังคงมีการเผา ชุมชนเลยถูกสังคมมองว่าเป็นจำเลย ทั้ง ๆ ที่กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่กลับไม่ถูกเพ่งเล็ง เพราะมีเสียงที่ดังกว่า มีความเชื่อมโยงกับเครือข่ายด้านนโยบายและกฎหมาย..."

ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องของทุกคนบนโลก ทุกภาคส่วนล้วนแต่เป็นต้นต่อของปัญหานี้ ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบ ปัจจุบัน ทั่วโลกต่างให้ความสำคัญและตื่นตัวกับปัญหาและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เช่นเดียวกับประเทศไทย ที่ได้ตั้งเป้าหมายบรรลุความเป็นกลางทางคาร์บอน ภายในปี 2593 และบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ภายในปี 2608 หรือการทำให้อุณหภูมิโลกลดลง 1.5 องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นเป้าหมายที่เกิดขึ้นหลังจากเข้าร่วมประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Conference of the Parties: COP) ที่ผ่านมา

เมื่อเร็วๆ นี้ นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กล่าวว่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความตั้งใจอย่างยิ่งที่จะผลักดันนโยบายต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมาย ตามกรอบอนุสัญญาฯ สมัยที่ 26 (COP26) ในความตกลงปารีสที่ไทยได้เข้าร่วม ณ เมือง กลาสโกว์ สหราชอาณาจักร รวมถึงยกระดับการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างจริงจัง

จึงได้มีการสร้างความตระหนักรู้ในทุก ๆ ระดับ พร้อมประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อร่วมขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ควบคู่กับการส่งเสริมการปลูกป่า และการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของประเทศให้ได้ 55% ตามที่กำหนดไว้ในกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

นายวราวุธ กล่าวว่า ที่ผ่านมาประเทศไทย ถือเป็นประเทศลำดับต้น ๆ ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง ระดับน้ำทะเลหนุนสูง จนก่อให้เกิดมูลค่าความเสียหายนับล้านล้านบาท ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องร่วมมือกันเดินหน้าไปสู่เป้าหมาย Net Zero ให้ได้

> ***"สิ่งที่เราทำ ไม่ใช่ทางเลือก แต่เป็นทางรอด การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ไม่ใช่เรื่องของคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นเรื่องของเราทุกคน" นายวราวุธ กล่าว***

- **'วราวุธ' ลั่นมุ่งผลักดัน พ.ร.บ.การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสอดรับโลกยุคปัจจุบัน**
- **'วราวุธ'ผลักดันไทยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เผยเอกชนเป็นส่วนสำคัญสู่เป้า Net Zero**

แม้ว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมจะเป็นเรื่องของเราทุกคน แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้เลยว่า คนบางกลุ่มถูกมองว่าเป็นจำเลย หรือ ตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน เป็นอุปสรรคต่อเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ หรือ Net Zero ซึ่งในประเทศไทย `กลุ่มชาติพันธุ์' หรือ ชนเผ่าพื้นเมือง กำลังเผชิญข้อกล่าวหานี้ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา

นายกันตพงศ์ จองนัน ตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์จากจังหวัดแม่ฮ่องสอน เปิดเผยกับ สำนักข่าวอิศรา (www.isranews.org) ถึงผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกับชนเผ่าพื้นเมือง ว่า กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ทำการเกษตรเพื่อดำรงชีวิต และมีวิถีชีวิตที่เกี่ยวโยงกับธรรมชาติมาตลอด เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงของโลก สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนไป จึงได้รับผลกระทบโดยตรงไม่แตกต่างจากคนอื่นๆ และที่เห็นได้ชัดคือความยากลำบากในการทำการเกษตร

> ***"ในพื้นที่ที่พวกเราอยู่อาศัย เมื่อก่อนในลำห้วยไม่เคยแห้ง แต่ช่วง 10 ปีที่ผ่านมา หน้าแล้งแทบไม่มีน้ำในลำห้วยแม้แต่นิดเดียว เป็นผลกระทบต่อเนื่องถึงการทำเกษตรกรรม เพราะต้องรอเฉพาะน้ำฝนอย่างเดียว" นายกันตพงศ์ ระบุ***

นายกันตพงศ์ กล่าวว่า ที่ผ่านมากลุ่มชาติพันธุ์ถูกกล่าวหาว่าเป็นต้นเหตุของการตัดไม้ทำลายป่า ทำลายธรรมชาติ แต่แท้จริงแล้วกลุ่มชาติพันธุ์แทบจะไม่ทำลายป่าไม้เลย แต่ด้วยวิถีชีวิตที่ต้องทำการเกษตร ก็อาจเรียกได้ว่าเป็นในรูปแบบอนุรักษ์มากกว่า เพราะเราก็ต้องพึ่งพาสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์

> ***"การชี้นิ้วว่าพี่น้องเราผิด ก็ไม่ถูก เพราะอย่างอุตสาหกรรมในเมือง เป็นเหตุผลสำคัญ สังคมในเมืองการปล่อยมลพิษทางอากาศ การเปิดเครื่องปรับอากาศ ปล่อยควันเสียรถยนต์ ซึ่งทั้งหมดล้วนส่งผลกระกระทบถึงสิ่งแวดล้อม ส่วนการทำไร่หมุนเวียนของกลุ่มพี่น้องหรือที่ในอดีตเรียกว่าการทำไร่เลื่อนลอย ถูกตรีตราให้เป็นบาปของพวกเรา ทั้งที่เมื่อเทียบกับสังคมในเมือง เราเพียงเป็นเพียงจุดเล็กๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเท่านั้น" นายกันตพงศ์ กล่าว***

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 7 ส.ค.2565 สภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทยได้ จัดเวทีเสวนาในหัวข้อ `เสียงชนเผ่าพื้นเมืองกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ' โดยมีตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆ เช่น นักกฎหมาย สำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (OHCHR) มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม ตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์ ร่วมสะท้อนปัญหาและแนวทางในการกำหนดนโยบายแก้ปัญหาโลกร้อนอย่างมีส่วนร่วม

นายเลาฟั้ง บัณฑิตเทอดสกุล นักกฎหมายและตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์ กล่าวว่า ปัญหาโลกร้อนไม่ได้เพิ่งเกิดขึ้น แต่มาเป็นที่รับรู้เมื่อคนชนชั้นกลางเริ่มได้รับผลกระทบ โดยที่ต้นตอของปัญหาอย่างโครงการอุตสาหกรรม ไร่ข้าวโพด ท่อไอเสียจากรถยนต์ ไม่ได้ถูกพูดถึงหรือมีกฎหมายเข้าไปกำกับหรือควบคุมมากนัก แต่กลับเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หรือคนบนพื้นที่สูงที่ถูกกล่าวหา ซึ่งประวัติศาสตร์ถูกเขียนขึ้นจากคนฝ่ายเดียว ฉะนั้นการจะทำให้คนกลุ่มนี้เป็นจำเลยของประเด็นโลกร้อนจึงเป็นเรื่องที่ง่ายที่สุด

ขณะที่ น.ส.วนัน เพิ่มพิบูลย์ ผู้อำนวยการองค์กร Climate Watch Thailand กล่าวว่า หากพูดถึงปัญหาโลกร้อนในทางวิชาการ ต้องดูจาก 3 ปัจจัยด้วยกัน คือ 1.อุณหภูมิในโลกสูงขึ้น 2.น้ำแข็งขั้วโลกละลาย และ 3.ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น แต่นั่นยังไม่ลงมาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นเชิงประจักษ์ คือ สิ่งที่ชาวบ้านที่อยู่กับป่าต้องเจอในฐานะคนต้นน้ำ

ดังนั้นสิ่งที่สำคัญคือการเร่งสื่อสารไปสู่สาธารณะให้รับทราบถึงต้นเหตุของปัญหาที่แท้จริงที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน เช่น การใช้ถ่านหิน การเผาผลาญเชื้อเพลิงฟอสซิล เผาป่า สิ่งเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ซึ่งเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน

นอกจากนั้น ต้องมองลึกเข้าไปในต้นเหตุของปัญหาด้วย เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมเก่าที่มีมานานแล้วและเป็นขนาดใหญ่ การผลิตอย่างหรูหราฟุ่มเฟือยเพื่อความสะดวกสบายที่เรามักไม่เคยพูดถึง แต่กลับไปพูดกันแต่ฝ่ายเดียวถึงการเผาเพื่อการดำรงชีพของชาวบ้าน ซึ่งการทำไร่หมุนเวียนชาวเขา ยังมีแนวทางการแก้ไขได้ เช่น ปลูกต้นไม้ 10 ต้น เพื่อตัด 10 ต้น ซึ่งต้นจะช่วยดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ทดแทนกันในทางวิทยาศาสตร์เรียกว่า 'วงจรคาร์บอน'

ขณะที่ปัญหาหลักอย่างการเผาไหม้ของถ่านหิน กลายเป็นคาร์บอนไดออกไซด์ส่วนเกินในโลกนี้ ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มประเทศที่เจริญแล้ว อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และตอนนี้กำลังมีการปรับแผนสร้างให้เกิดภาพพจน์สีเขียว ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ากังวลอย่างมาก

> ***"โลกเราไม่ควรจะดำเนินไปในรูปแบบนี้ พวกคุณนั่นแหละคือกลุ่มที่ต้องรับผิดชอบ ทุกคนที่รู้ว่าใครมีส่วนร่วมในการทำก็ต้องช่วยกันชี้ให้เห็นว่าคนๆ นั้นเป็นใคร ชี้ไปที่ช้าง อย่าไปบี้กับยุง หรือทำให้ชาวบ้านอยู่ในวงจรปัญหากับคุณไปด้วย" น.ส.วนันกล่าว***

ด้าน น.ส.สุภาภรณ์ มาลัยลอย ผู้จัดการมูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม (EnLAW) กล่าวกับสำนักข่าวอิศรา ว่า กลุ่มชาติพันธุ์หรือคนรากหญ้าที่ทำงานในวิถีเกษตรเป็นหลัก คือกลุ่มที่ใช้วิถีชีวิตที่อยู่กับระบบนิเวศน์ คือใช้วิถีคู่กับทรัพยากรธรรมชาติ ฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจึงกระทบกับพวกเขาอย่างเห็นได้ชัด เช่นดินน้ำอากาศเปลี่ยนแปลงไป ในมิติการประกอบอาชีพก็จะได้รับผลกระทบอย่างชัดเจน

น.ส.สุภาภรณ์ กล่าวว่า สาเหตุภาวะโลกร้อน ส่วนใหญ่เกิดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล ซึ่งกลุ่มที่ใช้ในจำนวนมากนี้ คือ กลุ่มอุตสาหกรรม มีการใช้ผลิตสินค้า จำนวนมาก แต่สินค้านั้น ไม่ได้จำเป็นถึงขนาดว่า ถ้าไม่มี จะไม่สามารถอยู่ได้

แต่กลุ่มชาติพันธุ์ แม้ว่าจะมีการเผา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่มีวิถีชีวิตดั้งเดิม คือ การทำไร่หมุนเวียน แต่เท่าที่ทราบ คนกลุ่มนี้เผาแล้ว ปลูกต้นใหม่วนเวียนกัน และเป็นการทำเพื่อดำรงชีวิต

น.ส.สุภาภรณ์ กล่าวอีกว่า เมื่อมองเรื่องการเผาเหมือนกัน แต่กลุ่มอุสาหกรรมไม่ได้นิ่งเฉย เพราะรู้ว่าถูกเพ่งเล็งก็จะมีวิธีการหลบเลี่ยง เช่น สร้างพื้นที่ป่า เก็บรักษาพื้นที่ป่า เพื่อดูดก๊าซที่ตัวเองปล่อยออกมา แต่บริษัทยังคงปล่อยก๊าซแบบเดิมแทนที่จะเป็นการสร้างพลังงานหมุนเวียน ก็เป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งที่ทำให้ปัญหาเหล่านี้ยังไม่หมดไป

อย่างไรก็ตาม มาตรการคาร์บอนเครดิต เมื่อคิดในเชิงหลักการตัวเลข การที่จะเพิ่มพื้นที่ป่าอีกที่หนึ่งให้เทียบเท่ากับคาร์บอนที่ปล่อยออกไป และนำมาลบกันให้ตัวเลขเป็นศูนย์ แต่นั่นก็เป็นแค่ตัวเลข ในชีวิตจริงมันไม่สามารถหักลบได้

> ***"ตัวอย่าง ธุรกิจอยู่ระยอง ปล่อยคาร์บอน 100 หน่วย แต่ไปปลูกป่าที่เชียงใหม่ คำถามคือคนที่ระยองก็ยังได้รับคาร์บอนอยู่หรือไม่ เป็นภาพตัวอย่างให้เห็นว่า คาร์บอนมันหักลบกันได้จริงๆหรือไม่ คำตอบคือหักลบไม่ได้ ดังนั้นการทำให้คาร์บอนเป็นศูนย์ ทำได้อย่างเดียวคือ ลด ละ เลิก" น.ส.สุภาพรณ์ กล่าว***

น.ส.สุภาภรณ์ กล่าวด้วยว่า เมื่อสังคมต้องการหาคนผิด ในขณะที่วิถีชุมชนไม่ได้เปลี่ยน ยังคงมีการเผา ชาวบ้านและชุมชนเลยถูกสังคมมองว่าเป็นจำเลย ทั้ง ๆ ที่กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่กลับไม่ถูกเพ่งเล็ง เพราะมีเสียงที่ดังกว่า มีความเชื่อมโยงกับเครือข่ายด้านนโยบายและกฎหมายมากกว่า

ทั้งหมดนี้ คือเสียงสะท้อนจากกลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกมองว่าเป็นจำเลยที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม แต่แม้จริงแล้ว ไม่ว่าใคร จะอยู่ที่ในในชุมชนเมืองหรือในธรรมชาติ ต่างเป็นต้นเหตุของปัญหานี้ได้ทั้งนั้น ดังนั้นการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด อาจต้องเริ่มต้นจากการเปลี่ยนวิธีคิด เริ่มที่ตัวเรา เพราะปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่ได้มีต้นเหตุจากใครคนใดคนหนึ่ง และผลกระทบที่ตามมาก็มีผลต่อทุกคนบนโลกใบนี้

supported by KONRAD ADENAUER STIFTUNG

#กดคลิก ติดตาม ส่งแชร์ข่าวอิศรา ได้ที่นี่ https://www.facebook.com/isranewsfanpage

ชิ้นที่ 3 : ข้อห้ามรับเบี้ยซ้ำซ้อนขัด รธน.! เปิดความเห็น'กฤษฎีกา'ก่อน ครม.สั่งคืนเงิน'คนชรา' 240 ล.

หัวข้อ : การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมไทย

วันที่และเวลาที่เผยแพร่ : 31 สิงหาคม 2565 เวลา 17.30 น.

สำนักข่าวอิศรา
INVESTIGATIVE OF THAILAND

ข้อห้ามรับเบี้ยซ้ำซ้อนขัด รธน.! เปิดความเห็น'กฤษฎีกา'ก่อน ครม.สั่งคืนเงิน'คนชรา' 240 ล.

วันพุธ ที่ 31 สิงหาคม 2565 เวลา 17:30 น. isranews HITS 2518 views

Share Tweet Share ...

"...เงื่อนไขที่กำหนดว่าผู้สูงอายุที่จะได้รับเงินเบี้ยยังชีพ ต้องไม่เป็นผู้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานรัฐ ฯลฯ เป็นเงื่อนไขที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ พ.ร.บ.ผู้สูงอายุฯ เงื่อนไขนั้นจึงใช้บังคับไม่ได้ การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุที่ไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขดังกล่าว จึงเป็นการจ่ายเงินให้โดยชอบแล้ว..."

เมื่อวันที่ 23 ส.ค.2565 ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) อนุมัติหลักการการคืนเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุที่ได้นำเงินมาคืนทางราชการแล้ว จำนวน 28,345 ราย เป็นเงินทั้งสิ้น 245,243,189.70 บาท (ข้อมูล ณ วันที่ 1 มิ.ย.2565)

พร้อมมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และกระทรวงการคลัง หาแนวทางการจ่ายเงินคืน พร้อมทั้งถอนฟ้องหรือระงับการบังคับคดีในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ได้มีการดำเนินคดีเรียกคืนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปก่อนหน้านี้

โดย ครม.ขีดเส้นให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 1 เดือนนับตั้งแต่ที่มีมติดังกล่าวออกไป

สืบเนื่องจากช่วงเดือน ก.พ.2564 เกิดกรณีที่ผู้สูงอายุถูกฟ้องดำเนินคดี - เรียกคืน **'เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ'** หลังมีการตรวจสอบพบว่า เป็นการรับสิทธิ์ซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น ซึ่งอาจขัดกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2552 ที่ระบุว่า **"'ไม่ให้ผู้ได้รับสิทธิ์จากสวัสดิการอื่นได้รับเบี้ยยังชีพ ซึ่งผู้สูงอายุต่างไม่ทราบกันว่ามีระเบียบนี้"**

ช่วงเวลาดังกล่าวปรากฏข่าวผู้สูงอายุถูกรัฐฟ้องร้องดำเนินคดี – เรียกเงินคืนจำนวนมาก เป็นปัญหาลุกลามไปถึง ครม.ที่ต้องมติให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นชะลอการดำเนินการไว้ก่อน และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทบทวนแนวทางการช่วยเหลือ และแก้ปัญหาการจ่ายเบี้ยผู้สูงอายุซ้ำซ้อนต่อไป

ขณะเดียวกันได้ทำหนังสือหารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อพิจารณาระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สุงอายุ พ.ศ.2552 , ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2561 ว่าขัดแย้งกับ พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 มาตรา 11 (11) และมาตรา 12 และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 48 วรรคสอง ที่บัญญัติให้บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติหรือไม่

- **ครม.อนุมัติถอนฟ้อง-คืนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 28,345 รายที่รับซ้ำซ้อนสวัสดิการอื่น**
- **'วิษณุ'ยันไม่มีคนแก่ติดคุกปม'เบี้ยคนชรา'กรองเหลือ 6 พันรายรอสอบสิทธิ์สุจริตหรือไม่**

บรรทัดต่อจากนี้เป็นความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 611/2564) ก่อนที่ ครม.จะมีมติให้คืนเงิน 245.24 ล้านบาท แก่ผู้สูงอายุ 28,345 คน

กก.ผู้สูงอายุฯเสียงแตก'เบี้ยยังชีพ'ให้ซ้ำซ้อนได้หรือไม่

กรมกิจการผู้สูงอายุได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ พม 0401/996 ลงวันที่ 11 ก.พ.2564 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เรียกเงินเบี้ยยังชีพคืนจากผู้สูงอายุ เนื่องจากมีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น เช่น บำนาญ บำนาญพิเศษ และกรมบัญชีกลางพบว่ามีผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพตรงกับผู้รับบำนาญประเภทต่าง ๆ จำนวน 15,323 คน

ต่อมาได้มีการเสนอข่าวเกี่ยวกับกรณีผู้สูงอายุ ซึ่งได้รับความเดือดร้อนจากการไม่สามารถนำเงินไปคืนแก่ทางราชการได้ ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการเสนอปัญหาดังกล่าวให้คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 1/2564 เมื่อวันที่ 5 ก.พ.2564 เพื่อหารือมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น

ซึ่งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า การเรียกเงินคืนนั้นเป็นการดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ.2552 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2552

แต่เมื่อเหตุแห่งการเรียกคืนเงินเบี้ยยังชีพเกิดจากการกำหนดลักษณะต้องห้ามไว้ในระเบียบดังกล่าว จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า การกำหนดลักษณะต้องห้ามนั้น จะเป็นไปตามมาตรา 11 (11) และมาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.ผู้สูงอายุพ.ศ.2546 หรือไม่

สำหรับ พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 มาตรา 11 (11) ระบุว่า ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนในด้านต่างๆ (11) การจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

มาตรา 12 ระบุว่า การเรียกร้องสิทธิหรือการได้มาซึ่งสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุตาม พ.ร.บ.นี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่ผู้สูงอายุจะได้รับตามที่บทบัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น

โดยที่ประชุมมีความเห็นแตกต่างกันเป็นสองฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า สามารถจำกัดสิทธิผู้สูงอายุได้เนื่องจากตามมาตรา 11 (11) แห่ง พ.ร.บ.ผู้สูงอายุฯ กำหนดให้ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

คำว่า 'เบี้ยยังชีพ' จึงมิใช่เงินบำนาญ แต่เป็นการช่วยเหลือตามความจำเป็นโดยไม่จำเป็นต้องจ่ายในลักษณะถ้วนหน้า และคำว่า 'เป็นธรรม' สามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ไม่สมควรได้รับได้ เช่น ผู้ได้รับบำนาญจากรัฐอยู่แล้วไม่สมควรได้รับ เพราะจะเป็นการรับเงินที่ซ้ำซ้อน เว้นแต่ถ้ารัฐมีงบประมาณเพียงพอก็สามารถช่วยเหลือได้

และบทบัญญัติมาตรา 12 ไม่ขัดหรือแย้งกับปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ ซึ่งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติได้ออกระเบียบโดยชอบแล้ว

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า มาตรา 11 (11) แห่ง พ.ร.บ.ผู้สูงอายุฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2553 กำหนดให้ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

และมาตรา 12 กำหนดให้การเรียกร้องสิทธิ หรือการได้มาซึ่งสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุตาม พ.ร.บ.นี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิและประโยชน์ที่ผู้สูงอายุจะได้รับตามที่ บัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น

การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพจึงต้องจ่ายให้บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทยโดยถือว่าเป็นสิทธิที่ผู้สูงอายุพึงได้รับจึงต้องจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้ทุกคนที่ยื่นคำขอลงทะเบียนขอรับเงินเบี้ยยังชีพ

ซึ่งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติหรือกระทรวงมหาดไทยจะออกระเบียบจำกัดสิทธิผู้สูงอายุกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งไม่ได้เนื่องจากขัดหรือแย้งกับมาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.ผู้สูงอายุฯ

ประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ

ตั้ง 6 ประเด็นถาม 'กฤษฎีกา'

กรมกิจการผู้สูงอายุในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ จึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นปัญหาข้อกฎหมาย ดังต่อไปนี้

1.การที่ระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ.2552 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2552 กำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้มีคุณสมบัติได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไว้ว่า ไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้รับเงินบำนาญ ผู้รับเงินเบี้ยยังชีพตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย หรือกรุงเทพมหานคร ผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รายได้ประจำ หรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้เป็นประจำ การกำหนดลักษณะต้องห้ามดังกล่าวจะขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติมาตรา 11 (11) และมาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.ผู้สูงอายุฯ หรือไม่

2.สืบเนื่องจากประเด็นปัญหาข้อ 1 หากการกำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้มีคุณสมบัติได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามระเบียบทั้งสองฉบับดังกล่าวขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติมาตรา 11 (11) และมาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.ผู้สูงอายุฯ ซึ่งมีผลทำให้ระเบียบทั้งสองฉบับไม่มีผลใช้บังคับ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และกระทรวงมหาดไทย (มท.) จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างไรกับผู้สูงอายุที่มีสิทธิซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่นที่ได้มีหนังสือทวงถามไปแล้วและที่ยังไม่ได้ทวงถามแต่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีทวงถาม ผู้สูงอายุที่มีสิทธิซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่นแต่ได้คืนเงินมาแล้วหรืออยู่ในระหว่างการทยอยคืนเงิน และผู้สูงอายุที่มีสิทธิซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่นที่ยังไม่เคยรับเงิน แต่อาจจะขอใช้สิทธิรับเงินภายหลังจากระเบียบทั้งสองฉบับดังกล่าวไม่มีผลใช้บังคับ จะดำเนินการแก้ไขปัญหานี้อย่างไร

3.หากกรณีตามประเด็นปัญหาข้อ 1 คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติหรือกระทรวงมหาดไทยไม่สามารถออกระเบียบเพื่อจำกัดสิทธิผู้สูงอายุกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ แต่รัฐไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะจ่ายเงินเบี้ยยังชีพได้ จะมีแนวทางแก้ไขปัญหานี้อย่างไร

4.หากพิจารณาแล้วเห็นว่า ระเบียบทั้งสองฉบับดังกล่าวไม่ขัดหรือแย้งกับมาตรา 11 (11) และมาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.ผู้สูงอายุฯ และมีผลใช้บังคับได้ต่อไป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จ่ายเงินจะต้องเรียกเงินคืนจากผู้สูงอายุที่ใช้สิทธิซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้สูงอายุได้รับความเดือดร้อนจากการถูกเรียกเงินคืน และมีฐานะยากจน เจ็บป่วยหรือพิการ หากเห็นสมควรให้ความช่วยเหลือโดยไม่เรียกเงินคืน ควรดำเนินการโดยใช้กฎหมายหรือระเบียบใด

5.สืบเนื่องจากประเด็นปัญหาข้อ 4 หาก พม. และ มท.ประสงค์แก้ไขระเบียบทั้ง 2 ฉบับให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นจะมีแนวทางดำเนินการในการแก้ไขระเบียบทั้งสองฉบับอย่างไร

6.กรณีคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติหรือ มท.สามารถออกระเบียบเพื่อให้สิทธิผู้สูงอายุที่ได้รับบำเหน็จบำนาญ ผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเดือนหรือผู้สูงอายุที่ได้รับค่าตอบแทนจากหน่วยงานของรัฐกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง จะสามารถออกระเบียบเพื่อให้มีผลย้อนหลัง

เช่น ใช้คำว่า "เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุให้เป็นไปอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม หากมีกรณีผู้สูงอายุรายใดมีคุณสมบัติครบถ้วนซึ่งได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอยู่ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับถือเป็นผู้สูงอายุตามระเบียบนี้ และให้ยังคงได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อไป สำหรับผู้สูงอายุรายใดที่ยังไม่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพและประสงค์จะได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุก็ให้ลงทะเบียนและยื่นคำขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ทั้งนี้ ให้มีผลนับตั้งแต่เดือนที่ได้ลงทะเบียนและยื่นคำขอนั้นเป็นต้นไป" จะกระทำได้หรือไม่

หากกระทำได้เงินที่ได้รับมาแล้วควรทำอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับความเดือดร้อนจากการถูกเรียกเงินที่ได้รับไปคืนจากทางราชการ

'กฤษฎีกา'หารือ 4 กระทรวงดูเกณฑ์จ่ายเงินขัดกฎหมายหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมกิจการผู้สูงอายุ โดยมีผู้แทนกระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมกิจการผู้สูงอายุ) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว

เห็นว่า ข้อหารือทั้ง 6 ประเด็นนั้น มีประเด็นสำคัญที่จะต้องพิจารณาว่า ระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ.2552 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2552 นั้น เป็นระเบียบที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ รวมทั้งพิจารณาแนวทางในการดำเนินการกรณีที่ระเบียบดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อให้ พม. และ มท.ใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

ในขณะที่ผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ แม้เพียงจำนวนเล็กน้อย โดยไม่มีรายได้อื่นอีกเลย กลับไม่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพ ผลเช่นนี้ย่อมไม่อาจถือได้ว่ามีลักษณะ “อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม” ตามมาตรา ๑๑[๕] (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุฯ ด้วยเหตุผลดังกล่าวคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จึงเห็นว่า เงื่อนไขดังกล่าวที่กำหนดไว้ในระเบียบของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติและในระเบียบของกระทรวงมหาดไทย เป็นเงื่อนไขที่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติผู้สูงอายุฯ และไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุฯ มิได้ให้อำนาจคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติในการออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุดังกล่าวไว้ บทบัญญัติแห่งมาตรา ๙[๕] (๘) ที่ให้อำนาจกำหนดระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติดังกล่าว มีความหมายเฉพาะการออกระเบียบที่มีบทบัญญัติในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุฯ กำหนดให้ออกระเบียบได้ ดังเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑[๖] มิได้หมายความว่าคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติจะมีอำนาจออกระเบียบได้เป็นการทั่วไป สำหรับอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข เกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ตามมาตรา ๑๑ นั้น มาตรา ๑๑ วรรคสาม ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเป็นผู้กำหนด อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติประสงค์จะกำหนดแนวทาง หรือทิศทางการให้ความช่วยเหลือ

'เบี้ยยังชีพ'ต้องทั่วถึงเป็นธรรม โดยคำนึงถึงอายุ-รายได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า มาตรา 48 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติรับรองสิทธิของผู้สูงอายุไว้ว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปี และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

โดยบทบัญญัติดังกล่าวบัญญัติไว้ในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย จึงเป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิไว้โดยแจ้งชัด ความที่ว่า **'ตามที่กฎหมายบัญญัติ'** นั้น มิได้หมายความว่ารัฐจะตรากฎหมายจำกัดสิทธิหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขให้สิทธิดังกล่าวลดน้อยหรือด้อยลงได้ การกระทำเช่นนั้นย่อมเป็นการขัดต่อบทบัญญัติแห่งมาตรา 26 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สำหรับเงื่อนไขเบื้องต้นที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในมาตรา 48 วรรคสอง มีเพียง 2 ประการ คือ อายุเกิน 60 ปีประการหนึ่ง และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพอีกประการหนึ่ง

ดังนั้น นอกจากหลักเกณฑ์ในเรื่องอายุแล้ว การไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ จึงเป็นหลักเกณฑ์สำคัญที่รัฐจะพึงตรากฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินช่วยเหลือบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวได้ เช่น กำหนดเกณฑ์ที่จะพึงถือว่า **'ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ'** เป็นต้น บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2556

ที่บัญญัติในมาตรา 11 ว่า "ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ดังนี้" โดยบัญญัติไว้ใน (11) ว่า **"การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม"**

การแปลความใน (11) ดังกล่าว จึงต้องแปลให้สอดคล้องกับสิทธิที่ประชาชน ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ผู้อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพจะต้องได้รับอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมโดยคำนึงถึงอายุและรายได้ที่บุคคลนั้นมีอยู่

ข้อกำหนด'ไม่เป็นผู้รับสวัสดิการอื่นจากรัฐ'ไม่สอดคล้องกับ รธน.

การกำหนดเงื่อนไขว่าต้อง **"'ไม่เป็นผู้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ"** ตามที่ปรากฏในระเบียบของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ และระเบียบของกระทรวงมหาดไทยที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามระเบียบของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติดังกล่าวนั้น ย่อมไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

เพราะเป็นการกำหนดที่มาแหล่งรายได้โดยไม่คำนึงว่ารายได้ที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ มีจำนวนเท่าไร บุคคลนั้นอยู่ในฐานะ **'ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ'** หรือไม่

โดยผลของการกำหนดเงื่อนไขเช่นนี้ จึงทำให้ผู้มีอายุเกิน 60 ปีทุกคน ไม่ว่าจะมีฐานะร่ำรวยเพียงใดหรือมีรายได้ประจำมากมายเพียงใด ถ้าไม่เคยได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ แล้ว ย่อมมีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนตามระเบียบดังกล่าวทุกคน

ในขณะที่ผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ แม้เพียงจำนวนเล็กน้อย โดยไม่มีรายได้อื่นอีกเลย กลับไม่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพ ผลเช่นนี้ย่อมไม่อาจถือได้ว่ามีลักษณะ 'อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม' ตามมาตรา 11 (11) แห่ง พ.ร.บ.ผู้สูงอายุฯ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว**คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)** จึงเห็นว่า เงื่อนไขดังกล่าวที่ กำหนดไว้ในระเบียบของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติและในระเบียบของกระทรวงมหาดไทย เป็นเงื่อนไขที่ขัดหรือแย้งต่อ พ.ร.บ.ผู้สูงอายุฯ และไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

เกณฑ์จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กก.ผู้สูงอายุฯไม่มีอำนาจออกได้

นอกจากนี้ พ.ร.บ.ผู้สูงอายุฯ มิได้ให้อำนาจคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติในการออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุดังกล่าวไว้

บทบัญญัติแห่งมาตรา 9 (8) ที่ให้อำนาจกำหนดระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตาม พ.ร.บ.ดังกล่าว มีความหมายเฉพาะการออกระเบียบที่มีบทบัญญัติใน พ.ร.บ.ผู้สูงอายุฯ กำหนดให้ออกระเบียบได้ ดังเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา 21 มิได้หมายความว่า คณะกรรมการผู้สูงอายุจะมีอำนาจออกระเบียบได้เป็นการทั่วไป สำหรับอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ตามมาตรา 11 นั้น

มาตรา 11 วรรคสาม ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเป็นผู้กำหนด อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติประสงค์จะกำหนดแนวทาง หรือทิศทางการให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้ทุกหน่วยงานของรัฐดำเนินการให้สอดคล้องกัน ก็อาจทำได้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติให้สอดคล้องกันได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จึงเห็นว่า ระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ.2552 เป็นระเบียบที่ออกโดยไม่มีอำนาจที่จะออกได้

เพื่อให้ทุกหน่วยงานของรัฐดำเนินการให้สอดคล้องกัน ก็อาจทำได้โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๙[๗] (๑) และ (๒) คือ กำหนดนโยบาย แผน และแนวทาง เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติให้สอดคล้องกันได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จึงเห็นว่า ระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นระเบียบที่ออกโดยไม่มีอำนาจที่จะออกได้

เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า เงื่อนไขที่กำหนดว่าผู้สูงอายุที่จะได้รับเงินเบี้ยยังชีพต้องไม่เป็นผู้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ เป็นเงื่อนไขที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติผู้สูงอายุฯ เงื่อนไขนั้นจึงใช้บังคับไม่ได้ การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุที่ไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขดังกล่าว จึงเป็นการจ่ายเงินให้โดยชอบแล้ว ในกรณีที่ผู้สูงอายุผู้ใดนำเงินมาคืนให้ทางราชการ หน่วยงานของรัฐที่รับเงินคืนไว้ย่อมมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินนั้นคืนให้ผู้สูงอายุผู้นั้นต่อไป

เมื่อได้วินิจฉัยดังกล่าวแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นอื่นอีกต่อไป

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบควรรีบดำเนินการแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ โดยเงื่อนไขในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพนั้น จะต้องจ่ายให้แก่ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ซึ่งการพิจารณาว่ารายได้จำนวนเท่าใดจะถือว่าไม่เพียงพอแก่การยังชีพ อาจพิจารณาจากข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น จำนวนรายได้ที่ไม่ถึงเกณฑ์ต้องเสียภาษีตามฐานข้อมูลของกรมสรรพากร หรือจำนวนรายได้ตามเส้นแบ่งความยากจน (poverty line) จากฐานข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือจำนวนเงินตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่คณะกรรมการค่าจ้างประกาศกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ทั้งนี้ เพื่อให้การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุสอดคล้องกับมาตรา ๔๘[๙] วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๑๑[๑๐] (๑๑) และมาตรา ๑๒[๑๑] แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุฯ

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อห้ามรับเบี้ยยังชีพ-สวัสดิการซ้ำซ้อน ขัดต่อ รธน.-ใช้บังคับไม่ได้

เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า เงื่อนไขที่กำหนดว่าผู้สูงอายุที่จะได้รับเงินเบี้ยยังชีพ ต้องไม่เป็นผู้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานรัฐ ฯลฯ เป็นเงื่อนไขที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและ พ.ร.บ.ผู้สูงอายุฯ เงื่อนไขนั้นจึงใช้บังคับไม่ได้ การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุที่ไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขดังกล่าว จึงเป็นการจ่ายเงินให้โดยชอบแล้ว ในกรณีที่ผู้สูงอายุผู้ใดนำเงินมาคืนให้ทางราชการ หน่วยงานของรัฐที่รับเงินคืนไว้ย่อมมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินนั้นคืนให้ผู้สูงอายุผู้นั้นต่อไป

เมื่อได้วินิจฉัยดังกล่าวแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นอื่นอีกต่อไป

แนะแก้เกณฑ์กำหนดรายได้คนรับเบี้ยผู้สูงอายุ

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ควรรีบดำเนินการแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเงื่อนไขในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพนั้นจะต้องจ่ายให้แก่ผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ

ซึ่งการพิจารณาว่ารายได้จำนวนเท่าใดจะถือว่าไม่เพียงพอแก่การยังชีพ อาจพิจารณาจากข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น จำนวนรายได้ที่ไม่ถึงเกณฑ์ ต้องเสียภาษีตามฐานข้อมูลของกรมสรรพากร หรือจำนวนรายได้ตามเส้นแบ่งความยากจน (poverty line) จากฐานข้อมูลสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ หรือจำนวนเงินตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่คณะกรรมการค่าจ้างประกาศกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

ทั้งนี้ เพื่อให้การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุสอดคล้องกับมาตรา 48 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา 11 (11) และมาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.ผู้สูงอายุฯ

supported by
KONRAD ADENAUER STIFTUNG

อ่านประกอบ:

- **ผู้ว่าฯโคราชหารือด่วน 1 ก.พ.ถกแก้ปัญหา 610 ผู้สูงอายุถูกเรียกคืนเบี้ยยังชีพ**
- **5 ก.พ.มีทางออก!'ยุทธพงศ์'ถาม 'จุติ'ตอบ ปมเรียกคืนเบี้ยยังชีพคนชรา**
- **ส่องทางแก้ความเปราะบาง 'เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ' ทำอย่างไรถึงยุติธรรม?**
- **องทางแก้ความเปราะบาง 'เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ' ทำอย่างไรถึงยุติธรรม?**
- **'วิษณุ'ยันไม่มีคนแก่ติดคุกปม'เบี้ยคนชรา'กรองเหลือ 6 พันรายรอสอบสิทธิ์สุจริตหรือไม่**
- **คกก.ผู้สูงอายุแห่งชาติ เคาะ 3 มาตรการแก้ปัญหารับ'เบี้ยยังชีพคนชรา'ซ้ำซ้อน**
- **'กฤษฎีกา'ชี้เรียกคืนเบี้ยคนชรา ขัด รธน. ชง'พม.-มท.'เคาะเกณฑ์คืนเงิน-จำกัดสิทธิ์**
- **ลุ้นสวัสดิการ 5 กลุ่ม อาจรับ 'เบี้ยคนชรา' ซ้ำได้ โดยไม่ผิดกฎหมาย**
- **เชื่อมีงบเพียงพอ! เสวนาจี้รัฐเพิ่มเบี้ยยังชีพคนชราเป็น 3,000 บาท**
- **พัฒนาชีวิต ไม่ใช่ภาระ! แกะปม'เบี้ยยังชีพ'สู่บำนาญแห่งชาติ รัฐทำได้ แค่ปรับวิธีคิด**
- **วันผู้สูงอายุสากล : ภาค ปชช.ย้ำจุดยืนขอ 'เบี้ยยังชีพคนชรา' แบบถ้วนหน้า**
- **ครม.อนุมัติถอนฟ้อง-คืนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 28,345 รายที่รับซ้ำซ้อนสวัสดิการอื่น**

#กดคลิก ติดตาม ส่งแชร์ข่าวอิศรา ได้ที่นี่ https://www.facebook.com/isranewsfanpage